

Skole

til indlæring og genkendelse af noder og hvorledes man spiller

Guitar

skrevet med største enkelhed og klarhed af

Luigi Legnani

Opus 250

Oversat af Peter Raabye og Jens Overbye 2015

Denne udgave er af skolen er bearbejdet fra

Luigi Legnani: Metodo per imparare a conoscere la musica o suonare la chitarra.
Ricordi, 18 ..

af Peter Raabye og Jens Overbye.

Bearbejdningen bygger på den indscannede udgave i Rischel og Birket-Smith's samling på Det kgl. Bibliotek i København.

Bearbejdningen er sat med PriMus v.1.1 fra Columbus Soft og realiseret som .pdf-fil med PDFArchitect fra PDFForge.

ISBN 978-87-998449-2-0

Oversætternes forord

Denne skole udgives som del af vor serie af oversættelser/bearbejdnings af guitarskoler og relateret materiale fra den første halvdel af 1800-tallet.

Skolen bygger som langt de fleste af periodens skoler på et koncept, hvor akkompagnement er det centrale.

Som i tidligere udgivelser har vi igen måttet træffe et valg: Skulle teksten oversættes "litterært" til en tone, der rammer periodens danske, eller skulle den i stedet være tilgængelig for brug, og dermed oversættes til et tidssvarende dansk? Igen har vi valgt at oversætte værket som det, det er født som: en brugsbog.

Skolen indeholder meget få tekniske anvisninger, men fører med fast og venlig hånd læseren ind i akkompagnement. Men sammenholdt med at en stor del af periodens nodeudgivelser er beregnet for amatører (det vil vel i en eller anden forstand sige en enkel melodilinje med et ikke for fantasifuldt akkompagnement), betyder det så også at bogen rammer brugere af "færdigmusik".

Oversættelsen skal ses som en del af en serie udvalgte skoler, og bruges formentlig bedst ved at sammenholde den med andre af vore oversættelser, specielt måske den allerede udgivne oversættelse af Carcassi's skole, og de planlagte oversættelser af Carulli's og Mertz'.

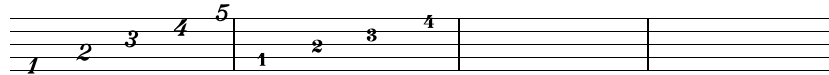
Peter Raabye og Jens Overbye,

København, 2016.

Første lektion

Den begynder, der ikke kender noget til musikteori, må begynde med at lære om nodelinier, mellemrum og hjælpelinier, og de pladser, noder kan have.

Der er fem linier og 4 mellemrum, der alle nummereres fra neden.

Linier

mellemrum

hjälpelinier
over system

hjälpelinier
under system

Om musikens toner

Der findes syv toner, der benævnes C, D, E, F, G, A og H (eller Do, Re, Mi, Fa, Sol, La, Si). De tegnes med et rundt hoved og en hals. Til hver placering hører en lyd.

Om guitaren

Guitaren har seks strenge. Tre af disse er basstrenge, de tre andre diskantstrenge. Strenge nummereres fra den tyndeste diskantstreg, der har nummer 1 til den tykkeste basstreg, der har nummer 6. Strenge er fæstnet til stolen, et tværgående træstykke, på dækket af guitaren. I den modsatte ende, lige under guitarens hoved løber strengene over sadlen.

Sættes strengene i svingninger med højre hånds fingre, uden at berøres med venstre hånds fingre, fremkommer 6 forskellige toner. Man siger, at man spiller på løse strenge.

De løse strenges toner er:

- 6. streng: E
- 5. streng: A
- 4. streng: D
- 3. streng: G
- 2. streng: H
- 1. streng: E

Nodeplacering for de seks løse strenge

E på sjette streng skrives under nodesystemet, med tre streger gennem halsen

A på femte streng skrives under nodesystemet, med en streg gennem hovedet og med en streg gennem halsen

D på fjerde streng skrives lige under nodesystemet

G på tredje streng skrives på nodesystemets anden linie

H på anden streng skrives på nodesystemets tredje linie

E på første streng skrives i nodesystemets øverste mellemrum

Anden lektion

I forrige lektion blev det fortalt, at båndene er 12 stykker ben eller sølv sat på halsens overside. De tjener til at fastsætte halve og hele toner, og andre intervaller.

At flytte en finger på venstre hånd fra et bånd til et andet, flytter tonen, strengen giver. Flyttes mod hovedet, bliver tonen dybere, flyttes mod stolen, bliver tonen højere.

Når man skal holde guitaren bedst muligt, skal man: 1) have en lille fodskammel, ca. en håndsbredde høj, under venstre fod. 2) have guitarens talje på venstre knæ. 3) holde gribebrættet højt med venstre hånd, og have undersiden af guitarens bredeste del mellem knæene. 4) højre underarm skal placeres på kanten af guitarens øverste del, på samlingen mellem dækket og siden. 5) højre hånds fingre hedder på latin pollex, index, medius, annularis og auricularis. 6) Lillefingeren (auricularis) skal støtte på stolen, ringfingeren (annularis) skal støtte på dækket og tommelen (pollex), pegefingeren (index) og langfingeren (medius) skal kunne bevæges frit, når det er nødvendigt.

Tegnforklaringer

For fingrene på højre hånd bruges tegnene ., .., ... og (Idag er det mere almindeligt at bruge forkortelserne p, i, m og a). For fingrene på venstre hånd bruges + for tommelen, 1 for pegefingeren, 2 for langfingeren, 3 for ringfingeren, og 4 for lillefingeren.

Om skalaen

Som det allerede er fortalt hedder de toner, vi bruger C, D, E, F, G, A og H. Man må forstå, at skalaen er meget længere, og man forlænger skalaen til begge sider ved at gentage den samme rækkefølge af bogstaver. De klinger naturligvis forskelligt efter placering. Sangskalaen (C-durskalaen) begynder altid på C. Guitarens skala begynder på E.

C-durskala
starter på C

Guitarens skala
begynder på E

Tredie lektion

Før man tager hul på at øve guitarskalaen, skal man vide, at der er tre toner på sjette, femte, fjerde og anden streng, der er to toner på tredje, og der er otte på første. Når man spiller skalaen skal man huske tonernes navne, og deres placering i nodesystemet. Man skal tænke over hvilken streng, tonen spilles på, og hvilken finger man skal bruge med respektive venstre og højre hånd.

For venstre hånd markeres fingersætningen med 1 for pegefingern, 2 for langfingeren, 3 for ringfingeren og 4 for lillefingeren. (Her er angivet moderne brug - originalen bruger notation med punkter og har også et tegn for tommelen, der ikke bruges så meget mere).

For højre hånd markeres fingersætningen med p for tommelen, i for pegefingern, m for langfingeren og a for ringfingeren.

Guitarens bånd er nummeret stigende fra hovedet mod kroppen.

For at få en smuk tone, skal højre tommel bruges til tredje, fjerde, femte og sjette streng, og i anslaget nærme sig dækket. Pege- og langfinger anslår respektive første og anden streng, men uden at komme nær til dækket.

De fire fingre på venstre hånd, der bruges til at gribe tonerne, skal holdes, så yderstykket er så vidt muligt vinkelret på halsen, nærmest som en hammer, med nødvendig kraft og tættest muligt på båndene, for at opnå klare toner.

Der er omstændigheder, hvor det er svært at nå med pegefingern, og man kan da eventuelt bruge tommelfingern (på sjette streng).

Guitarens skala

Streng		⑥				⑤									
Venstre hånd	0	1	3		0	2	3								
Bånd	0	1	3		0	2	3								
Højre hånd	p	p	p		p	p	p								
Streng		④			③			②							
Venstre hånd	0	2	3		0	2		0	1	3					
Bånd	0	2	3		0	2		0	1	3					
Højre hånd	p	p	p		p	p		i	m	a					
Streng		①													
Venstre hånd	0		1		3		1		3		1		2		4
Bånd	0		1		3		5		7		8		10		12
Højre hånd	m		i		m		i		m		i		m		i

Fjerde lektion

Om krydser

Kryds (#) foran en node betyder, at der skal spilles en tone der ligger en halv tone over.

Flyttes f.eks. alle C'er, D'er, F'er, G'er og A'er med krydser, så skifter disse toner i skalaen (streng/bånd -> streng/bånd): F (6/1 -> 6/2), G (6/3->6/4), A (5/1->5/2), C (5/3->5/4), D (4/løst->4/1), F (4/3->4/4), G (3/løst->3/1), A (3/2->3/3), C (2/1->2/2), D (2/3->2/4), F (1/løst->1/2), G (1/3->1/4), A (1/5->1/6), C (1/8->1/9), D (1/10->1/11).

Nu er de samme fem toner forsynet med kryds hele vejen, og der er fremkommet en ny skala. Den lyder imidlertid meget som den skala, vi frembragte i tredje lektion. Det er en ny durskala.

Streng ⑥
Bånd

0	1	2	3	4
e	f	fis	g	gis

Venstre hånd 0 1 2 3 4
Højre hånd p p p p p

⑤

0	1	2	3	4
a	ais	h	c	cis

0 1 2 3 4
p p p p p

Streng ④
Bånd

0	1	2	3	4
d	dis	e	f	fis

Venstre hånd 0 1 2 3 4
Højre hånd p p p p p

③

0	1	2	3
g	gis	a	ais

0 1 2 3
p p p p

Streng ②
Bånd

0	1	2	3	4
h	c	cis	d	dis

Venstre hånd 0 1 2 3 4
Højre hånd i m i m i

Streng ①
Bånd

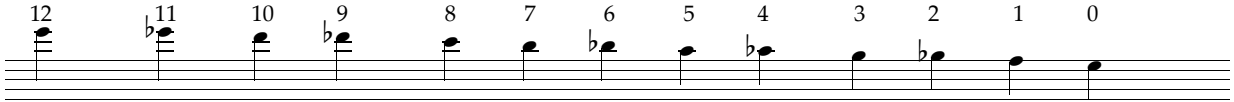

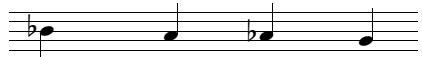

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
e	f	fis	g	gis	a	ais	h	c	cis	d	dis	e

Venstre hånd 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Højre hånd m i m i m i m i m i m i m

Om b'er

b'er (b'er) flytter modsat krydser. De sænker noden en halv tone.

Flyttes f.eks. alle D'er, E'er, G'er, A'er og H'er med b'er, så skifter disse toner i skalaen (streng/bånd -> streng/bånd): E (1/12->1/11), D (1/10->1/9), H (1/7->1/6), A (1/5->1/4), G (1/3->1/2), og på resten af strengene følges samme regel. I den forrige skala var der fem toner hævet med #, nu er der i stedet en skala, hvor 5 toner er sænket med b: D, E, G, A, H. Denne gang skrives skalaen oppe fra og ned.

Streng Bånd	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0						
	①																		
																			
	e	es	d	des	c	h	b	a	as	g	ges	f	e						
Venstre hånd	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	0						
Højre hånd	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m						
Streng Bånd	4	3	2	1	0								3	2	1	0			
	②														③				
																			
	es	d	des	c	h										b	a	as	g	
Venstre hånd	4	3	2	1	0										3	2	1	0	
Højre hånd	i	m	i	m	i										p	p	p	p	
Streng Bånd	4	3	2	1	0								4	3	2	1	0		
	④														⑤				
																			
	ges	f	e	es	d										des	c	h	b	a
Venstre hånd	4	3	2	1	0										4	3	2	1	0
Højre hånd	p	p	p	p	p										p	p	p	p	p
Streng Bånd						4	3	2	1	0									
						⑥													
																			
						as	g	ges	f	e									
Venstre hånd						4	3	2	1	0									
Højre hånd						p	p	p	p	p									

Femte lektion

Om unisone toner

Unison betyder samme lyd, og bruges her for to ens toner spillet på hver sin streng. Dette kan bruges til at omgå begrænsningerne i de to skalaer, der allerede er gennemgået.

Spiller man E, F, Fis, G og Gis på sjette streng, kan man fortsætte med A, Ais, H, C og Cis på femte. Derefter kan man spille D, Dis, E, F og Fis på 4. streng, og fortsætte med G, Gis, A og Ais på tredje streng. Forsætter man opad, kan man spille H, C, Cis, D og Dis på anden streng, og spille E, F, Fis, G, Gis, A, Ais, H, C, Cis, D, Dis og E på første. Man begynder hver gang på den løse streng og flytter et bånd mod stolen for hver ny halvtone. A på sjette streng/femte bånd svarer til den løse femte strengs A. D på femte strengs femte bånd svarer til den løse fjerde strengs D. G på fjerde strengs 5. bånd svarer til den løse tredje strengs G. H på tredje strengs fjerde bånd svarer til den løse anden strengs H. Og endelig svarer E på anden strengs femte bånd til den løse første strengs E.

NB venstre hånd bevæger sig på samme måde på alle strenge, som det også vist i fjerde lektion. Højre hånd følger også samme mønster som i de tidligere skalaer.

Som det ses kan nogle toner nås på op til tre strenge.

	Bånd	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ve. hånd	0	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Skala på sjette streng														
	Hø. hånd	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
	Bånd	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ve. hånd	0	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Skala på femte streng														
	Hø. hånd	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
	Bånd	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ve. hånd	0	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Skala på fjerde streng														
	Hø. hånd	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
	Bånd	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ve. hånd	0	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Skala på tredje streng														
	Hø. hånd	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
	Bånd	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ve. hånd	0	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Skala på anden streng														
	Hø. hånd	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i
	Bånd	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Ve. hånd	0	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Skala på første streng														
	Hø. hånd	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m

Sjette lektion

Ens klingende toner kan naturligvis også opnås i skalaer med b 'er, og det er vigtigt at eleven kender til den mængde af skalaer, der kan udføres på guitaren, før han eller hun begynder at spille for alvor. På den måde bliver eleven herre over gribebrættet, og de positioner, det muliggør. Brug derfor lidt kræfter på at lære fingersætning både for venstre og højre hånd. Det er de samme som for den tidligere viste skala med \sharp 'er. Forskellen er at man starter oppefra, på første strengs tolvte bånd med lillefingeren på venstre hånd, og højre langfinger, istedet for nedefra (som ved skalaer med \sharp 'er, hvor man starter med løs sjette streng, og højre tommel).

Ligesom i femte lektion viser skråstregerne ensklingende toner.

	Bånd	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
	Ve. hånd	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	0
Skala på første streng														
	Hø. hånd	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m
	Bånd	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
	Ve. hånd	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	0
Skala på anden streng														
	Hø. hånd	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m	i	m
	Bånd	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
	Ve. hånd	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	0
Skala på tredje streng														
	Hø. hånd	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
	Bånd	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
	Ve. hånd	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	0
Skala på fjerde streng														
	Hø. hånd	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
	Bånd	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
	Ve. hånd	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	0
Skala på anden streng														
	Hø. hånd	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
	Bånd	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
	Ve. hånd	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	0
Skala på første streng														
	Hø. hånd	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p

Syvende lektion

I nogle tilfælde spiller man skalaerne på tredje, fjerde, femte og sjette streng - især dem med \sharp 'er og \flat 'er - med skift mellem pege- og langfinger, i stedet for at spille dem med tommelen. Der findes endvidere skalaer, hvor man erstatter kryds og b med et \flat , der betyder at et eksisterende kryds eller b ophæves, \flat flytter altså den markerede tone tilbage til tilstanden uden kryds eller b. F.eks. flytter \flat Cis, Dis, Fis, Gis, og Ais tilbage til C, D, F, G eller A; eller \flat flytter f.eks. des, es, as og b tilbage til d, e, a og h.

\sharp , \flat og \flat bruges ofte i meget forskellige skalaer. Nabotoner med kryds eller b bliver unisone. F.eks. Cis og des, Gis og as, og Ais og B. Hold derfor fast i fingersætningerne for højre og venstre hånd, og ikke i båndenes numre. Man kan nøjes med at lære de andre skalaer gennem nodenavne og strengnumre.

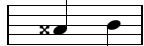
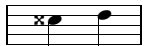
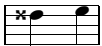
Opadgående skala

Nedadgående skala

Ottende lektion

Om dobbelte krydsr og dobbelte b'er

x (dobbelt kryds) betyder at en node hæves to halve toner. F.eks. bliver Dis til Eisis (F), F til Fisis (G) og G bliver til Gisis (A).

Eksempel

fisis g gisis a aisis h cisis d disis e

bb (dobbelt b) betyder at en node sænkes to halve toner. F.eks. bliver G til Geses (F), F til Feses (Es) og Des til H.

Eksempler

eses d deses c bes a ases g geses f

De syv toner i en C-durskala falder i to grupper. Fem steder er der to halve toner fra en tone til den næste: C-D, D-E, F-G, G-A og A-H.

To steder er der kun en halv tone til den næste: E-F og H-C. Dette betyder at **bb** for den laveste af de to toner direkte giver den næste. Eller at **x** giver tonen en halv tone højere end den næste.

Det betyder at nogle toner kan have to navne, afhængigt af hvilken skala de optræder i.

Eksempel

his c eis f

Men også at enkelte toner kan have op til tre navne, afhængigt af hvilken skala de optræder i.

Eksempel

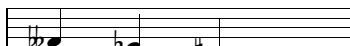
hisis cis des eisis fis g

Det samme gælder naturligvis, hvis fortegnet er et **b**. En tone kan have to navne:

Eksempel

ces h fes e

Eller som vist her, tre navne:

Eksempel

ceses b ais feses es dis

Niende lektion

Om intervaller

Intervaller er bestemte afstande mellem toner. Almindelige er tertser (3 toner imellem), kvarter (4), kvinter (5), sekster (6), septimer (7) og oktaver (8 toner imellem). Eksempler er C-E (en terts), C-F (en kvart), C-G (en kvint), C-A (en sekst), C-H (en septim) og C-(næste) C (en oktav). Med disse intervaller kan man fremstille i alt seks skalaer. Den første i tertser: C E D F E G F A G H A C H D C C A H G A F G E F D E C. Den anden i kvarter: C F D G E A F H G C A D H E C E H D A C G H F A E G D F C. Den tredje i kvinter: C G D A E H F C G D A E H F C E A D G C F H E A D G C. Den fjerde i sekster: C A D H E C F D G E A F H G C G H F A E G D F C E H D A C. Den femte i septimer: C H D C E D F E G F A G H C C H G A F G E F D E C D H C. Den sjette i oktaver: C C D D E E F F G G A A H C C C H H A A G G F F E E D D C C. Man kan herudover udvide til spring, der er større end oktaven, helt op til 17 (septidecim).

Opad- og nedadgående

The image displays six musical staves, each representing a different interval. Each staff begins with a C-clef and contains a sequence of notes ascending by that interval. The intervals are: Tertser (thirds), Kvarter (fourths), Kvinter (fifths), Sekster (sixths), Septimer (sevenths), and Oktaver (octaves). The notes are written in a simple, clear font on a five-line staff.

Intervaller i øvrigt: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

The image shows two musical staves. The top staff is labeled 'Opadgående' (ascending) and contains a sequence of notes from C2 to C17, with the interval number (2 through 17) written below each note. The bottom staff is labeled 'Nedadgående' (descending) and contains a sequence of notes from C17 down to C2, with the interval number (17 through 2) written below each note. The notes are written in a simple, clear font on a five-line staff.

Tiende lektion

Om rytme

De mest almindelige nodelængder er helnoder, halvnoder, kvartnoder, ottendelsnoder og sekstendelsnoder.

Svarende til disse noder kan man danne følgende nodelængder: 4/4 - en hel takt - semibreve. 2/4 - en halv takt - minima. 1/4 takt semiminima. 1/8 takt croma. 1/16 takt semicroma.

(Her bruger originalteksten de italienske navne på nodelængder. Det ses ikke længere så ofte. Nu bruges brøknævne i stedet).

	Semibreve	Minima	semiminima	croma	semicroma	biscroma
Eksempel						
	1/1 node	1/2 node	1/4 node	1/8 node	1/16 node	1/32 node

En minima varer to fjerdedele eller en halv takt, og har en hals. Der går to semiminima på en semibreve.

En semiminima, der har et lukket hoved, varer 1/4 takt, og der går to af dem på en minima, og fire på en semibreve.

En croma har en lille hale på halsen, varer 1/8 takt, og der går to af dem på en semiminima, fire på en minima og otte på en semibreve.

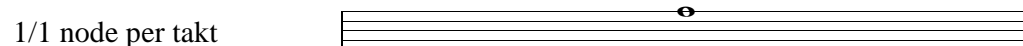
Semicroma har to små haler, varer en 1/16 takt. Der går to af dem på en croma, fire på en semiminima, otte på en minima, og 16 på en semibreve.

Biscroma har tre små haler, varer 1/32 takt. Der går to af dem på en semicroma, fire på en croma, otte på en semiminima, seksten på en minima og toogtrediven på en semibreve.

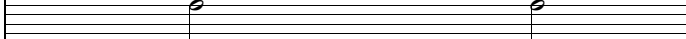
Man ser kan se grupper på 2, 4, 16, nogle gange 3, 6, 9 eller 12 noder samlet under en bjælke. Dette kan gøres for at samle musikalske figurer, eller for at gøre det enklere at tælle.

Eksempler

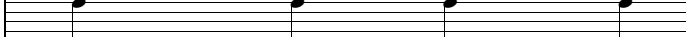
1/1 node per takt

2/2 noder per takt

4/4 noder per takt

8/8 noder per takt

16/16 noder per takt

32/32 noder per takt

1/2 node
1/2 takt

2/4 noder
1/2 takt

4/8 noder
1/2 takt

8/16 noder
1/2 takt

16/32 noder
1/2 takt

1/8 node
1/8 takt

2/16 noder
1/8 takt

4/16 noder
1/8 takt

1/4 node
1/4 takt

2/8 noder
1/4 takt

4/16 noder
1/4 takt

8/32 noder
1/4 takt

1/16 node
1/16 takt

2/32 noder
1/16 takt

1/32 node
1/32 takt

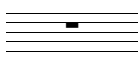

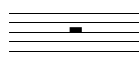

Ellevte lektion

Pauser med forskellig varighed

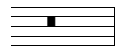
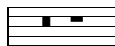

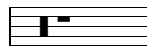
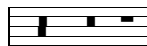
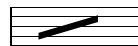
I når man spiller eller synger sammen, er der ofte en eller flere af stemmerne, der venter hele, halve, kvarte, ottendedels, sekstendedels eller toogtredivtedels slag. Det kaldes pauser.

Pauser betyder at man er stille, uden at spille eller synge, indtil den i noden udmålte tid er gået.

Eksempler på noder og tilsvarende pauser

Helnode	Pause	Halvnode	Pause	Kvartnode	Pause
					
	1/1 takt		1/2 takt		1/4 takt
Ottendedelsnode	Pause	Sekstendedelsnode	Pause	Toogtredivtedelsnode	Pause
					
	1/8 takt		1/16 takt		1/32 takt

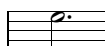
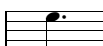

Der er pauser på

to takter	tre takter	fire takter	fem takter	seks takter	otte takter
					

Idag vælger man oftest i stedet at skrive antallet af takters pause med tal over den første takt i pausen. Det giver mulighed for at skrive meget længere pauser ind på en enkel måde.

Om punktering

Et punkt efter en node betyder, at nodens længde skal tillægges halvdelen af den angivne længde. En punkteret helnode bliver til 6/4, en punkteret halvnode bliver til 3/4, en punkteret fjerdedelsnode bliver til 3/8, en punkteret sekstendedelsnode bliver til 3/32 og en punkteret toogtredivtedelsnode bliver til 3/64.

Eksempler	Punkteret Semibreve	Punkteret Minima	Punkteret Semiminima	Punkteret Croma	Punkteret Semicroma	Punkteret Biscroma
						
	6/4	3/4	3/8	3/16	3/32	3/64

Om taktarter

De otte mest almindelige taktarter hedder: 1) hel takt, 2) halv takt eller alla breve, 3) 2/4, 4) 6/8, 5) 3/4, 6) 5/8, 7) 9/8 og 8) 12/8.

1) hænger sammen med helnoder (semibreve) og man tæller med hånd eller fod fire kvarte takter, to nedadgående slag, og to opad.

2) hænger også sammen med helnoder og man tæller et nedadgående slag, og et opadgående.

3) hænger sammen med halvnoder (minima) og man tæller to kvarte: et nedadgående og et opadgående slag.

4) hænger sammen med ottendelsnoder (crome). Her slås to slag, et ned for de første tre ottendele, og et opad for de resterende tre.

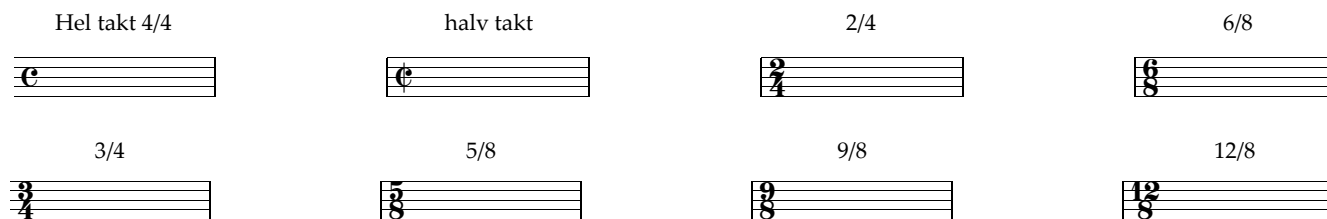
5) hænger sammen med punkterede halvnoder. Man slår tre slag, to nedadgående og et opadgående.

6) hænger sammen med punkterede kvartnoder . Man slår tre slag: to nedadgående og et opadgående.

7) hænger sammen med ni ottendele (crome). Man slår tre slag, to nedadgående og et opadgående, og spiller tre ottendele pr. slag.

8) hænger sammen med 12 ottendele. Man slår to nedadgående slag og to opadgående, og spiller tre ottendele pr. slag.

Man skriver disse taktarter som følger

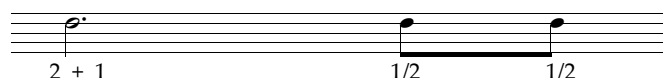

Noder kan kombineres på mange måder, og også forbindes i grupper med bjælker (der så ofte følger taktslag).

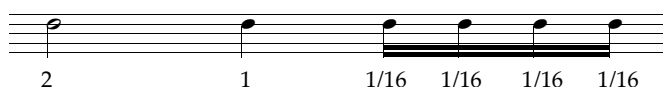
Eksempel: en halvnode, en kvartnode og to ottendelsnoder i alt fire fjerdele.

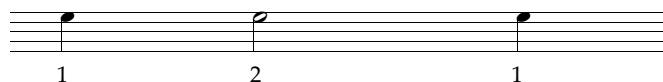
Eksempel: en punkteret halvnode og to ottendele, i alt fire fjerdele.

Eksempel: en halvnode, en fjerdedelsnode og fire sekstendelsnoder giver fire fjerdele.

Eksempel: en kvartnode, en halvnode og en kvartnode i alt fire fjerdedele.

Kaldes synkoperede noder, fordi det stærke slag rykkes frem.

Eksempel: en kvartnode, to ottendelsnoder, fire sekstendelsnoder og otte toogtredivtedelsnoder, i alt fire fjerdele

Bemærk: for en helnode anslår man strengen een gang, og holder tonen i de fire slag, den skal vare. For halvnoder anslår man strengen 2 gange, og holder hver tone i to slag. I alt skal de to toner vare som en helnode. For fire kvartnoder anslår man fire gange, og tæller et slag på hver. I alt skal de fire toner vare som to halvnoder. For otte ottendele anslår man otte gange, og slår et fjerdedelsslag for hver to toner, og de skal i alt vare som fire fjerdedelsnoder. Seksten sekstendelsnoder skal vare som otte ottendelsnoder. Toogtredivte toogtredivtedelsnoder skal vare som seksten sekstendelsnoder.

Tonerne bliver altså halvt så lange for hver gang, der kommer yderligere en fane på halsen; og de bliver kortere med halvdelen, hver gang man fjerner en fane.

Mere om taktarter

En punkteret kvartnode, to sekstendedele, og fire ottendedele giver i alt fire fjerdele

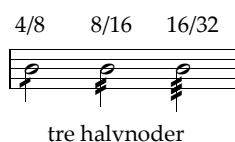
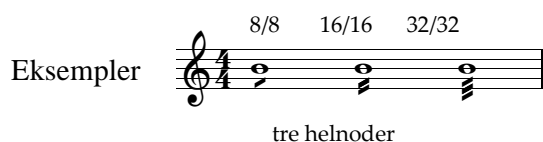
Fire ottendedele og fire sekstendedele giver i alt tre fjerdedele

En ottendedel, en kvart, to ottendedele og to sekstendedele giver i alt tre fjerdedele

I disse tre eksempler - og mange andre steder - kan man opnå samme rytmiske effekt selvom alle tonerne i eksemplet byttes ud med toner, der er halvt så lange eller dobbelt så lange.

Tolvte lektion

Om forkortelser

Der findes to typer af forkortelsestegn: en enkel og en med to punkter. De bruges begge til at markere gentagelse af fraser eller takter.

Eksempel på enkelt gentagelsestegn

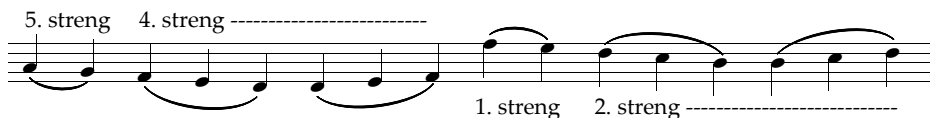
Disse tre tegn fortæller, at frasen/figuren med de fire toner skal gentages tre gange. Forkortelsestegnet med de to punkter tjener til at markere hele takter til repetition:

Eksempel på gentagelsestegn med to punkter

Forkortelser bruges for at kunne skrive musik ned hurtigere, og for at lette udførelsen for den, der skal fremføre musikken.

Om bindebuer

Bindebuer tegnes mellem to eller flere noder for at markere, at den første tone anslås med højre hånd, og at resten af tonerne frembringes ved at bevæge venstre hånds fingre, idet de enten anslår eller glider bort fra strengen.

Eksempel på nedadgående legato, hvor venstre hånds fingre trækker den aktuelle streng til siden.

Der findes også opadgående legato, hvor man griber første tone, anslår med højre, og derefter hamrer en af venstre hånds fingre ned på det aktuelle bånd til næste tone.

Opadgående legato

Nedadgående legato

Om forslag (appoggiatura)

Appoggiatura eller forslag er blot en lille node, der placeres foran en almindelig node. De tegnes som ottendelsnoder med eller uden streg over hals og fane. De med streg over bruges til at forskønne musikken og har ikke nogen defineret varighed.

Eksempel

Om forsiringer (gruppetto)

Forsiringer er små grupper af noder, der spilles før en hovedtone. De har ikke nogen fast varighed, og tjener kun til at pynte på musikken.

Ofte ser man tegnet \approx , eller et der ligner, brugt for praltriller.

Om triller

Triller er grupper af meget hurtigt udførte toner. Triller skifter i hele toner i durtonearter, og i halve toner i moltonearter.

For at få en trille til at falde til C-dur, bruges E og D:

Hvis man vil spille en trille i f.eks. a-mol, bruger man C og H:

Triller kan markeres med tegnet tr over den tone, der skal spilles en trille til, for at forenkle nodebilledet.

Om fermat

Fermat markeres med \frown over, eller \smile under en node, og forlænger en to en (lidt ubestemt) tid.

Om tempo

Tempo og rytme er meget varieret, også ofte indenfor det samme stykke musik. Nogle tempoangivelser er: Grave, Adagio, Andante Sostenuto, Largo assai, Largo, Larghetto, Andante, Andante comodo, Andante mosso, Andantino, Maestoso, Allegro Moderato, Allegro non tanto, Allegro giusto, Allegro, Allegretto, Allegro con spirito, Allegro con fuoco, Allegro Brillante, Allegro Vivace, Agitato, Presto og Prestissimo. Bemærk, at disse betegnelser sættes over eller under starten af stykket, og at det er nødvendigt at forholde dem til de taktarter, der allerede er vist i kapitlerne ti og elleve.

Der findes yderligere tempoangivelser som: Lento, Più Lento, Rallentando, Colla Parte, Col Canto, Ad libitum og A piacere. Disse forkortes ofte, feks.: Andante, Andte; Andante Sostenuto Andte Sosto; Larghetto Largtto; Maestoso, Maesso; Andantino, Andno; Allegro Allo; Allegro Moderato, Allo Modto; Allegretto, Alltto; Rallentando Ralleno; Ad libitum Ad Lib.

Om dynamiktegn

Der findes mange dynamiktegn i musik. Nogle er grafiske tegn, nogle er bogstaver. Almindelige er:

1) sforzato, betyder, at tonen skal anslås kraftigere, 2) rinforzando, betyder, at tonen skal anslås svagere, men stige i styrke. 3) betyder, at tonen skal stige i styrke til halvdelen af sin tid, og derefter aftage. Kunne også - og mere besværligt - være skrevet piano, crescendo, e diminuendo.

Styrkebetegnelser er blandt andet : pianissimo (meget svagt, **pp**), piano (svagt, **p**), crescendo (stigende, *cresc.*), rinforzando (tiltagende), sforzato (kraftig), forte (kraftigt), fortissimo (meget kraftigt), mezzo forte (halvkraftigt), a mezza voce (med halv stemme), sotto voce (med lav stemme, hviskende), diminuendo a poco a poco (aftagende, lidt efter lidt) og morendo (døende ud).

4) betyder, at tonen skal spilles svagt, 5) betyder, at tonen skal spilles kraftigt, 6) betyder, at det markerede stykke skal spilles i med stigende styrke, 7) betyder, at der skal spilles meget svagt, 8) betyder, at der skal spilles meget kraftigt og 9) betyder, at stykket skal spilles i stigende styrke.

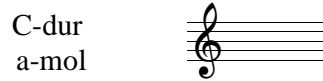
Nogle gange skal der gentages så lange passager, at de ovenfor viste gentagelsestegn erstattes af andre tegn, og ordene al segno (til tegnet) eller dal segno (fra tegnet, *D.S.*). Det tegn, der henvises til, kan være f.eks. \oplus eller \otimes .

Slutning af et stykke markeres ofte med en kraftigere taktstreg, som 10).

Trettende lektion

Dur- og moltonearter med krydser

C-Dur og a-mol har ingen fortegn:

G-dur og e-mol har kryds for F - og det sætte på første linie:

D-dur og h-mol har kryds for C (i andet mellemrum) og F (på første) linie:

A-dur og fis-mol har kryds for C (i andet mellemrum), F (på første) linie og G (over første linie):

E-dur og cis-mol har kryds for C (i andet mellemrum), D (på anden linie), F (på første) linie og G (over første linie):

H-dur og gis-mol har kryds for C (i andet mellemrum), D (på anden linie), F (på første) linie, G (over første linie) og A (i tredje mellemrum):

Fis-dur og dis-mol har kryds for C (i andet mellemrum), D (på anden linie), E (i første mellemrum), F (på første) linie, G (over første linie) og A (i tredje mellemrum):

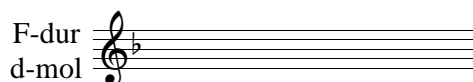

Cis-dur og ais-mol har kryds for C (i andet mellemrum), D (på anden linie), E (i første mellemrum), F (på første) linie, G (over første linie) og A (i tredje mellemrum):

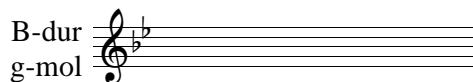

Dur- og moltonerarter med b'er

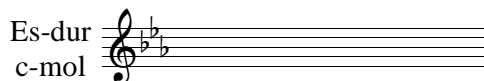
F-dur og d-mol har \flat for H (på tredje linie):

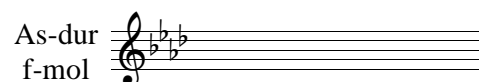
B-dur og g-mol har \flat for E (i første mellemrum) og H (på tredje linie):

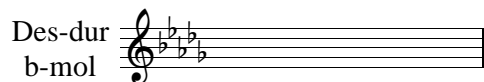
Es-dur og c-mol har \flat for E (i første mellemrum), A (i tredje mellemrum) og H (på tredje linie):

As-dur og f-mol har \flat for D (på anden linie), E (i første mellemrum), A (i tredje mellemrum) og H (på tredje linie):

Des-dur og b-mol har \flat for D (på anden linie), E (i første mellemrum), G (på fjerde linie), A (i tredje mellemrum) og H (på tredje linie):

Ges-dur es-mol har \flat for C (i andet mellemrum), D (på anden linie), E (i første mellemrum), G (på fjerde linie), A (i tredje mellemrum) og H (på tredje linie):

Ces-dur as-mol har \flat for C (i andet mellemrum), D (på anden linie), E (i første mellemrum), F (i fjerde mellemrum), G (på fjerde linie), A (i tredje mellemrum) og H (på tredje linie):

Fjortende lektion

De mest brugte positioner på guitaren

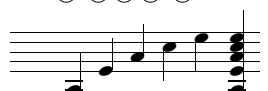
Der er ni positioner på en guitar, fordelt over gribebrættet som følger: Første bånd, 1. position; andet bånd, 2. position; tredje bånd, 3. position; fjerde bånd, 4. position; femte bånd, 5. position; sjette bånd, 6. position; syvende bånd, 7. position; Ottende bånd, 8. position; niende bånd, 9. position.

Venstre pegefingre kan placeres i hver af disse positioner som vist nedenfor. Her vises de almindeligste durtonearter og deres parallelle moltonearter med de almindeligst brugte positioner.

Bemærk, at der bygges på de skalaer, der præsenteredes i femte og sjette lektion.

C-dur
 Streng ⑤ ④ ③ ② ①

 Ve. hånd 3 2 0 1 0
 Hø. hånd p p p i m
 I. position

C-dur
 Streng ④ ③ ② ①

 Ve. hånd 3 2 1 1
 Hø. hånd p p i m
 VIII. position

a-mol
 ⑤ ④ ③ ② ①

 0 2 3 1 0
 0 2 3 1 0
 I. position

a-mol
 Streng ④ ③ ② ①

 Ve. hånd 3 1 1 1
 Hø. hånd p p i m
 V. position

G-dur
 Streng ⑥ ⑤ ④ ③ ② ①

 Ve. hånd 3 2 0 0 0 4
 Hø. hånd p p p p i m
 IV. position

G-dur
 ④ ③ ② ①

 3 2 1 1
 p p i m
 V. position

G-dur
 ⑤ ④ ③ ② ①

 4 3 1 2 1
 p p p i m
 VII. position

e-mol
 Streng ⑥ ⑤ ④ ③ ② ①

 Ve. hånd 0 2 3 0 0 0
 Hø. hånd p p p p i m
 I. position

e-mol
 ⑥ ⑤ ② ①

 0 2 3 1
 p i m a
 III. position

e-mol
 ⑥ ③ ② ①

 0 3 2 1
 p i m a
 VII. position

D-dur
 Streng ④ ③ ② ①

 Ve. hånd 0 1 3 2
 Hø. hånd p p i m
 II. position

D-dur
 ④ ③ ② ①

 0 2 3 1
 p p i m
 V. position

D-dur
 ④ ③ ② ①

 0 1 1 4
 p p i m
 VII. position

H-mol
 Streng ⑤ ④ ③ ② ①

 Ve. hånd 1 3 4 2 1
 Hø. hånd p p p i m
 II. position

H-mol
 ④ ③ ② ①

 3 1 1 1
 p p i m
 VII. position

A-dur
 Streng ⑤ ④ ③ ② ①

 Ve. hånd 0 1 3 2 1
 Hø. hånd p p p i m
 II. position

A-dur
 ⑤ ④ ③ ② ①

 0 3 2 1 1
 p p i m a
 V. position

fis-mol
 Streng ④ ③ ② ①

 Ve. hånd 3 1 1 1
 Hø. hånd p i m a
 II. position

E-dur

Streng ⑥⑤④③②①

Ve. hånd 0 2 3 1 0 0

Hø. hånd p p p p i m

IV. position

E-dur

⑥⑤④③②①

0 4 3 1 2 1

p p p p i m

IV. position

cis-mol

Streng ⑥⑤④③②①

Ve. hånd 1 3 1 2 1

Hø. hånd p p p i m

IV. position

cis-mol

④③②①

3 1 1 1

p i m a

IX. position

F-dur

Streng ④③②①

Ve. hånd 3 2 1 1

Hø. hånd p p i m

I. position

F-dur

④③②①

1 2 1 3

p i m a

III. position

F-dur

⑤④③②①

4 3 2 2 1

p p p i m

V. position

d-mol

Streng ④③②①

Ve. hånd 0 2 3 1

Hø. hånd p p i m

I. position

d-mol

④③②①

0 3 2 1

p p i m

V. position

d-mol

④③②①

0 1 1 1

p i m a

X. position

b-dur

Streng ⑤④③②①

Ve. hånd 1 2 3 4 1

Hø. hånd p p p i m

IV. position

b-dur

④③②①

3 2 1 1

p i m a

VI. position

g-mol

Streng ④③②①

Ve. hånd 3 1 1 1

Hø. hånd p i m a

III. position

Es-dur

Streng ⑤④③②①

Ve. hånd 4 3 1 2 1

Hø. hånd p p p i m

III. position

c-mol

④③②①

1 3 4 2

p p i m

III. position

As-dur

Streng ④③②①

Ve. hånd 5 2 1 1

Hø. hånd p p i m

IV. position

f-mol

④③②①

3 1 1 1

p i m a

I. position

Nogle akkorder med septimer, der kan opløses i dur- og moltonearter

H dominantseptimer (leder til E-dur og e-mol)

Streng ⑤ ④ ③ ② ① ④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 1 4 1 2 0 3
 hø. hånd p i m a p i m m

II. position IV. position

E dominantseptimer (leder til A-dur og a-mol)

Streng ⑥ ⑤ ④ ③ ② ① ④ ③ ② ① ④ ③ ② ①

Ve. hånd 0 2 3 1 4 0 1 3 2 4 2 3 1 4
 hø. hånd p p p p i m p i m a p i m a

I. position II. position V. position

A dominantseptimer (leder til D-dur og d-mol)

Streng ⑤ ④ ③ ② ① ⑤ ④ ③ ② ①

Ve. hånd 0 2 0 3 0 0 1 1 2 4
 hø. hånd p p p i m p p p i m

II. position II. position

D dominantseptimer (leder til G-dur og g-mol)

Streng ④ ③ ② ① ④ ③ ② ① ④ ③ ② ①

Ve. hånd 0 2 1 3 2 3 1 4 0 1 1 2
 hø. hånd p p i m p p i m p i m a

I. position III. position VII. position

G dominantseptimer (leder til C-dur og c-mol)

Streng ⑥ ⑤ ④ ③ ② ① ④ ③ ② ① ④ ③ ② ①

Ve. hånd 3 2 0 0 0 1 1 3 2 4 2 3 1 4
 hø. hånd p p p p i m p i m a p i m a

I. position V. position VIII. position

C dominantseptimer (leder til F-dur og f-mol)

Streng ⑤ ④ ③ ② ① ⑤ ④ ③ ② ① ④ ③ ② ①

Ve. hånd 3 2 4 1 0 2 3 1 4 1 1 1 2
 hø. hånd p p p i m p p p i m p i m a

I. position III. position V. position

F dominantseptimer (leder til B-dur og b-mol)

Streng ⑤ ④ ③ ② ④ ③ ② ① ④ ③ ② ①

Ve. hånd 0 1 3 2 1 3 2 4 2 3 1 4
 hø. hånd p i m a p i m a p i m a

III. position III. position VI. position

Streng ⑤ ④ ③ ②

Ve. hånd 1 3 1 4
hø. hånd p i m a
I. position

B- dur og mol

④ ③ ② ①

Ve. hånd 4 1 1 2
hø. hånd p i m a
III. position

④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
hø. hånd p i m a
VIII. position

Streng ④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
hø. hånd p i m a
I. position

Es-- dur og mol

④ ③ ② ①

Ve. hånd 2 3 1 4
hø. hånd p i m a
IV. position

Der findes yderligere nogle akkorder med formindsket septim, der opløses i dur- og moltonearter. De nemmeste ses nedenfor.

Streng ⑤ ④ ③ ②

Ve. hånd 1 2 0 3
Hø. hånd p p i m
I. position

⑤ ④ ③ ②

Ve. hånd 2 3 1 4
Hø. hånd p p i m
I. position

⑤ ④ ③ ②

Ve. hånd 2 3 1 4
Hø. hånd p p i m
II. position

⑤ ④ ③ ②

Ve. hånd 2 3 1 4
Hø. hånd p p i m
III. position

Streng ④ ③ ② ①

Ve. hånd 0 4 0 1
Hø. hånd p i m a
I. position

④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
I. position

④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
II. position

④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
III. position

Streng ④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
IV. position

④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
V. position

④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
VI. position

④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
VII. position

Streng ④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
VIII. position

④ ③ ② ①

Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
IX. position

④ ③ ② ①

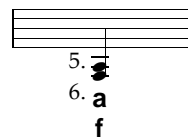
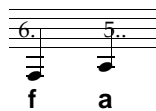
Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
X. position

④ ③ ② ①

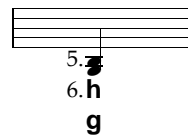
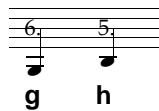
Ve. hånd 1 3 2 4
Hø. hånd p i m a
XI. position

Der er nogle dobbelte toner i bas og diskant, der udføres i et anslag:.

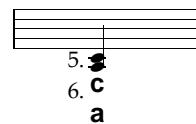
F på sjette streng
og A på femte

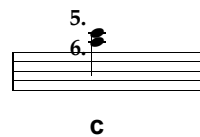
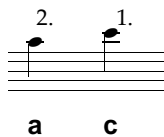
G på sjette streng
og H på femte

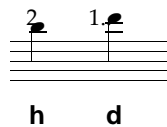
A på sjette streng
og C på femte

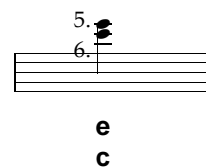
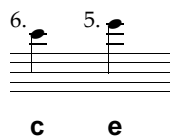
A på anden streng
og C på første

H på anden streng
og D på første

C på anden streng
og E på første

Femtende lektion

De mest anvendte arpeggioer på guitar

Arpeggioer er overordentligt nødvendige til akkompagnement til sang. Derfor finder jeg det vigtigt at lære de mest almindelige måder at spille arpeggioer, så vidt muligt med bevaret fingersætning i højre hånd, som det tidligere er set i skalaerne.

The image displays six rows of musical notation, each representing a different arpeggio pattern. Each row consists of a treble clef staff with a rhythmic pattern of eighth notes and a corresponding sequence of letters (p, i, m, p, i, m) indicating the fingerings for the right hand. The patterns are as follows:

- Arpeggio med tre toner:** p i m p i m
- Arpeggio med fire toner:** p i m i p i m i
- Arpeggio med seks toner:** p i m i p i
- Arpeggio med otte toner:** p i m i m i m i
- Arpeggioer med fem toner:** p m i p a
- Arpeggio med otte toner (variant):** p m i m p m i m p m i m p m i m p

Der findes nogle arpeggier, hvor man anslår 6., 5. og 4. streng med højre tommel, og 3., 2. og 1. med pege-, lang- og ringfinger

Der ses ofte følger af toner, hvor der sættes fortegn på den første i følgen, og hvor de næste toner beholder fortegnet, frem til næste takstreg.

Eksempel

The musical score is written in 2/4 time and the key of D major (two sharps). It is divided into six systems of music. Each system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The first system begins at measure 1. The second system begins at measure 5. The third system begins at measure 11. The fourth system begins at measure 17. The fifth system begins at measure 24. The sixth system begins at measure 32. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and rests. The bass line consists of single notes, some with accidentals. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

Sekstende og sidste lektion

At stemme en guitar enkelt

- 1) Den første streng, E, stemmes så tæt på sangeren eller orkesteret som muligt.
- 2) Man griber E på anden strengs femte bånd, og stemmer anden streng til samme tone som den løse første.
- 3) Man griber H på tredje strengs fjerde bånd, og stemmer tredje streng til samme tone som den løse anden.
- 4) Man griber G på fjerde strengs femte bånd, og stemmer fjerde streng til samme tone som den løse tredje.
- 5) Man griber D på femte strengs femte bånd og stemmer femte streng til samme tone som den løse fjerde.
- 6) Man griber A på sjette strengs sjette bånd og stemmer sjette streng til samme tone som den løse femte.

Streng 1	2	2	3	3	4	5	6	5	6
									
Bånd 0	5	0	4	0	5	0	5	0	5

Enkel udførelse af flageoletter (overtoner)

For at få flageoletter til at klinge ordentligt, berører man med en finger på venstre hånd ganske let en af strengene ved tredje, femte, syvende, niende eller tolvte bånd, idet man anslår strengen med højre så tæt ved stolen som muligt.

Eksempler	3. bånd	5. bånd	7. bånd	9. bånd	12. bånd
					
	Venstre langfinger	-----	Venstre ringfinger	-----	Venstre lillefinger

Lille flageoletskala	Streng 6	4	2	5	3	1	2
							
	Finger, ve. hånd	3	1	4	2	1	1
	Finger, ve. hånd						
Alternativ lille flageoletskala med dobbelte toner							
	Finger, ve. hånd						

Bemærk: disse toner er placeret på deres naturlige plads, for at forenkle udførelsen af flageoletterne. Hvis de skulle spilles som de er noteret, ville det give en skrækkelig effekt. Røres strengene derimod let, som det er foreslået, opnås smukke flageoletter.

Slut

ISBN 978-87-998449-2-0